

Arctium (Lopuch)

čeleď: Asteraceae

Existuje asi 10 druhů. Pochází z mírného pásma severní polokoule, ale i z Austrálie a Nového Zélandu. Kořen jednoleté rostliny má léčivé účinky. Je typický velkými okrouhlými listy majícími v průměru až 45cm. Kvete kulatými květy v chocholíku hustě pokrytými ostny jako jehelníček. Plodem je nažka.

Arctium atlanticum

synonyma: *A. minus* subsp. *atlanticum*, *A. minus* var. *grandiceps*, *Lappa atlantica*

Arctium debrayi

Arctium lappa (Lopuch větší)

synonyma: *Arcion majus*, *Arcion tomentosum*, *A. adhaerens*, *A. bardana*, *A. chaorum*, *A. grandiflorum*, *A. lappa*, *A. lappa* subsp. *majus*, *A. leiospermum*, *A. majus*, *A. minus* subsp. *nemorosum*, *A. ruderale*, *A. vulgare*, *Bardana arctium*, *Bardana lappa*, *Lappa glabra*, *Lappa major*, *Lappa nemorosa*, *Lappa officinalis*, *Lappa vulgaris*

oblasti: Alberta, Britská Kolumbie, Connecticut, Česká republika, Georgia, Havajské ostrovy, Idaho, Illinois, Indiana, Iowa, Írán, Irsko, Itálie, Jižní Dakota, Kalifornie, Katalánsko, Kazachstán, Kolorado, Maine, Manitoba, Maryland, Massachusetts, Michigan, Montana, Německo, Nevada, New Hampshire, New Jersey, New York, Nový Brunšvik, Ohio, Ontario, Oregon, Pennsylvania, Polsko, Quebec, Rhode Island, S Čína, Saskatchewan, Severní Dakota, Severní Karolína, Švýcarsko, Utah, Vermont, Washington, Wisconsin, Wyoming

Pochází ze severní Číny, ale naleznete jej na celé severní polokouli. Patří mezi dvouletky. Dorůstá výšky až 0,8 - 2 (i 2,5)m. Lodyha je větvená, rýhovaná a vytváří se až druhým rokem společně s květy. Listy vyrůstají střídavě, mají vejčitý až mírně srdčitý tvar. V prvním roce vytváří přízemní růžici, min. bazální mají vyplněné řapíky. Květenstvím je chocholík s 3 - 10cm stopkou, barva ostnitých kulových úborů o průměru 3,5 - 4,2 (i 5)cm, délky 2 - 2,5cm je červenofialová, zákrovní listeny jsou zelené, špička bílá. Plodem je zploštělá nažka dlouhá 6 - 8mm. Kořen se využívá v léčitelství a v Japonsku existuje forma využívající se jako kořenová zelenina.

Množí se semeny.

Vyhovují mu lehké dobře propustné sušší půdy, okraje cest, rumišť, atp.

Arctium leiobardanum

Arctium minus (Lopuch menší)

synonyma: *Arcion minus*, *A. chabertii*, *A. chabertii* subsp. *aellenianum*, *A. chabertii* subsp. *balearicum*, *A. chabertii* subsp. *corsicum*, *A. conglomeratum*, *A. euminus*, *A. lappa*, *A. minor*, *A. minus* var. *corymbosum*, *A. montanum*, *A. nemorosum* subsp. *pubens*, *A. nemorosum* var. *pubens*, *A. pubens*, *A. tomentosum* subsp. *pubens*, *Bardana minor*, *Lappa minor*, *Lappa pubens*

oblasti: Alabama, Alberta, Andalusie, Apeniny, Arizona, Arkansas, Britská Kolumbie, Connecticut, Česká republika, Delaware, Georgia, Grónsko, Idaho, Illinois, Indiana, Iowa, Írán, Irsko, Jižní Dakota, Jižní Karolína, Kalifornie, Kansas, Katalánsko, Kentucky, Kolorado, Louisiana, Maine, Manitoba, Maryland, Massachusetts, Michigan, Minnesota, Mississippi, Missouri, Montana, Nebraska, Německo, Nevada, New Hampshire, New Jersey, New York, Newfoundland, Nové Mexiko, Nové Skotsko, Nový Brunšvik, Ohio, Oklahoma, Ontario, Oregon, Pennsylvania, Polsko, Quebec, Rhode Island, Saskatchewan, Severní Dakota, Severní Karolína, Střední Itálie, Švýcarsko, Tennessee, Texas, Utah, Vermont, Virginie, Washington, Wisconsin, Wyoming, Západní Virginie

Pochází z Evropy. Patří mezi dvouletky i víceletky. Dorůstá výšky 0,5 - 1 (i 1,7)m. Lodyha je chlupatá. Listy mají vejčitý tvar se zvlněným okrajem a jemnými chloupky, přizemní jsou dlouhé 15 - 42cm, široké 8 - 33cm, lodyžní listy mají až 10cm dlouhý dutý řapík. Kvete kulovými ostnitými červenofialovými nežláznatými květy úborech o průměru 1 - 2,2cm, délky 0,8 - 1,8 (i 2,8)cm na max. 1cm stopce seskupených do hroznů, zákrovy jsou zelené nebo načervenofialovělé, v mládí pavučinovitě a za plodu uzavřené. Plodem je nažka délky 3 - 5,5 (i 7)mm.

Vyhovují mu okraje cest, hlinité vlhké náspy, atp.

Arctium nemorosum (Lopuch hajní)

synonyma: *A. glabrescens*, *A. maassii*, *A. macrospermum*, *A. minus*, *A. nemorosum* f. *mathei*, *A. newbouldii*, *A. pubens* var. *microcephalum*, *A. vulgare*

oblasti: Connecticut, Česká republika, Itálie, Kansas, Maine, Massachusetts, Německo, New Hampshire, New York, Pennsylvania, Rhode Island, Švýcarsko, Vermont, Virginie

Dorůstá výšky (0,9 -) 1 - 2m. Větve odstávají, později jsou sehnuté k zemi. Listy jsou na spodní straně prakticky holé. Kvete v úboru (za plodu víceméně uzavřeném, širokém 3 - 4cm) na 1cm stopce, zákrovy jsou zelené nebo načervenofialovělé, zpravidla řídce pavučinaté a koruna je červenofialová. Plodem je nažka délky (0,6 -) 0,8 - 0,9 (i 1,1)cm.

Vyhovují jí vlhké lesy a křoviny, okraje lesních cest, atp.

Arctium neumani

Arctium palladini

synonyma: *A. radula*, *A. tomentosum* subsp. *palladinii*, *Lappa palladini*

Arctium palladinii

oblasti: Írán

Arctium platylepis

Arctium pseudarctium

Arctium pubens (Lopuch pýřitý)

Dorůstá výšky 0,6 - 1,5m. Lodyha, řapík a stopka úborů je pomočená. Větve jsou odstálé. Květenstvím je úbor, za plodu je otevřený, široký 2,5 - 3cm, má 1 - 4cm stopku, zákrovy jsou žlutohnědé, v mládí pavučinaté, později holé a koruna je červenofialová. Plodem je nažka délky 5 - 7mm.

Vyhovují mu okraje lesů (i lužní) a světliny.

Arctium sardaimionense

Arctium scanicum

Arctium tomentosum (Lopuch plstnatý)

synonyma: A. leptophyllum, Lappa tomentosa

oblasti: Alberta, Connecticut, Česká republika, Grónsko, Illinois, Indiana, Iowa, Itálie, Jižní Dakota, Jižní Karolína, Kazachstán, Kolorado, Maine, Manitoba, Maryland, Massachusetts, Minnesota, Německo, New Hampshire, New Jersey, New York, Newfoundland, Nové Skotsko, Nový Brunšvik, Ohio, Ontario, Oregon, Pennsylvania, Polsko, Quebec, Saskatchewan, Severní Dakota, Švýcarsko, Vermont, Wisconsin, Z Asie

Pochází z Evropy a západní Asie. Patří mezi dvouletky nebo víceletky. Dorůstá výšky 0,5 - 1 (i 1,5)m. Nevětší listy se nacházejí u země, s vyšší výškou se zmenšují, mají zvlňný kraj, tmavězelenou barvu, výraznou žilnatinu, spodní strana je hustě šedě ochlupená a řapík přízemních listů je vyplněný. Kvete v chocholíku tmavě červenofialovými kulovými květy s délkou 1,2 - 2cm v úboru o průměru 2 - 3cm, zákrovy hustě pavučinaté, vnější zákrovní listeny s háčkovitou špičkou a vnitřní s tuhou špičkou. Plodem je nažka délky 5 - 6mm.

Vyhovují mu okraje cest a potoků a rumišť. Půda bývá vápňatá, hlinitá nebo dusíkatá.

Arctium vulgare

oblasti: Connecticut, Kansas, Maine, Massachusetts, New Hampshire, New York, Pennsylvania, Rhode Island, Vermont, Virginie

Arctium x ambiguum

Arctium x batavum

Arctium x bretonii

Arctium x mixtum

oblasti: Nový Brunšvik, Quebec

Arctium x nothum

oblasti: Ontario, Quebec

Další informace:

<http://botanika.wendys.cz/kytky/K597.php>

<http://botany.cz/cs/arctium-tomentosum/>

http://hobby.idnes.cz/lopuch-mensi-arctium-minus-ddl-/herbar.asp?c=A081130_191033_herbar_lud

<http://kvetiny.atlasrostlin.cz/lopuch-vetsi>

<http://vilcakul.extra.hu/modules.php?name=News&file=article&sid=79>

<http://www.avicenna.cz/item/arctium-lappa-lopuch-vetsi>

[http://www.esoterika.cz/clanek/3339-lecive_bylinky_lopuch_vetsi_\(arctium_lappa_l_\).htm](http://www.esoterika.cz/clanek/3339-lecive_bylinky_lopuch_vetsi_(arctium_lappa_l_).htm)

http://www.jvssystem.net/app19/Species.aspx?pk=10009&lng_user=1

<http://www.kvetenacr.cz/detail.asp?IDdetail=111>

<http://www.zeny.cz/magazin/lecive-bylinky/lopuch-mensi--arctium-minus-.aspx>

<https://www.rostliny.net/>